- Keypiorkan hjá fleiri virkjum hevur verið lítil, og tí hevur eftirspurningurin eftir ráfiski eisini verið ov lítil, siga ráfiskaseljarar

Mynd: Vilmund Jacobsen

manni í fiskivinnu-og tilfeingismálum, sum hevur sagt, at vinnan skal hava bestu karmar at virka undir.

Ov lítil kapping

Formaðurin í Ráfiskaseljarunum, Jóhannus Olsen, sum eisini er reiðari og skipaeigari, sigur, at í løtuni hevði tað verið ein hjálp, um avmarkingin við teimum 25% varð tikin burtur.

Hann heldur, at skip og bátar eiga at hava so góðar møguleikar at sleppa av við fiskin sum gjørligt.

- Eru prísirnir betri á marknaðinum uttan fyri Føroyar, eiga vit at kunna fara eftir teimum.

Jóhannus viðgongur, at føroysku fiskavirkini hava verið ófør at bjóða upp á fisk av landgrunninum, men hann ásannar eisini, at í seinastuni hava virkini havt trupulleikar við at tikið undan, sum hann tekur til.

- Av ymiskum orsøkum hava vikini ikki havt so góða keypiorku í seinastuni, sum tey helst skuldu havt, og tí hava tey heldur ikki havt somu møguleikar at bjóða á fiskamarknaðinum.

Hann sigur, at úrslitið, vit hava sæð í seinastuni, er, at kappingin um ráfiskin hevur verið ov lítil, og hetta hevur so aftur gingið út yvir fiskaprísirnar – øvuta vegin.

Viðurskiftini broytt

Jóhannus Olsen sigur, at orsøkin til, at tey 25%, sum skipini kunnu landa uttanlands, ikki hava verið so nógv frammi í almenna kjakinum, er, at virkini sum heild hava klárað seg væl í kappingini um fiskin á marknaðinum.

- Vit hava kunnað fingið tann prís fyri fiskin í Føroyum, sum vit hava havt brúk fyri. Virkini hava klárað seg væl í kappingini, men soleiðis hevur ikki verið í seinastuni.

Hann ásannar, at soleiðis, sum keypiorkan og prísirnir hava verið á føroyska fiskamarknaðinum í seinastuni, hevur avmarkingin í søluni uttanlands verið ein trupulleiki.

- Vit kunnu ikki fara fleiri túrar í slag av landinum við fiskinum, tí tá koma vit beinanvegin undir loftið við teimum 25%.

Jóhannus Olsen sigur, at tað eru skipabólkar, sum í seinastuni hava havt brúk fyri at farið av landinum, nú stórur partur av føroysku fiskavirkjunum hava verið í aldudali og hava havt torført við at fáa raksturin at hanga saman.

Av landinum

Vit spurdu eisini Jóhannus Olsen, um vandi ikki er fyri, at allur ráfiskurin av landgrunninum fer av landinum, um avmarkingarnar verða avtiknar.

- Nei, tað halda vit ikki. Vit vilja sleppa at selja fiskin, har vit fáa besta prísin fyri hann, og tað hevur – sum eg segði – verið gleðiligt at sæð, at føroysku virkini hava staðið seg væl í kappingini og enntá hava havt besta prísin.

Hann sigur, at føroysku virkini hava verið rættiliga dugnalig at bjóða upp á fiskin, men skip og bátar mugu hava møguleikan – um prísirnir eru betri uttanlands – at fara av landinum við einum størri parti av fiskinum enn teimum 25%.

- Nú eftirspurningurin í Føroyum er minkaður, er hetta ikki minst umráðandi í løtuni, sigur Jóhannus Olsen, reiðari og formaður í Ráfiskaseljarafelagnum.

Í blaðnum mánadagin fara vit at hava eina viðmerking frá Ráfiskaseljarafelagnum um úttalilsini hjá formanninum í Ráfiskakeyparafelagnum.

Fiskimenn meira bevístir um trygd

Danskir fiskimenn eru í dag so fokuseraðir um gott arbeiðsumhvørvi, at hetta nú eisini sæst aftur í hagtølum - við nógv færri álvarsligum vanlukkum umborð á skipum og bátum

Fiskimenn eru vorðnir meira bevístir um trygd á sjónum

Mynd: Røgvi K. Mouritsen

FISKIMENN
Vilmund Jacobsen
vilmund@sosialurin.fo

Danska Sjóferðslustýrið er komið við tølum fyri 2007 sum vísa, at einans 14 álvarsamar arbeiðsvanlukkur hendu umborð á donskum skipum og bátum í 2007. Við øðrum orðum merkir hetta, at bert tríggir av hvørjum 1000 fiskimonnum verða raktir av arbeiðsvanlukkum í eitt ár.

Hetta tal er nógv minni enn tølini fyri sigling í aðrari vinnu enn fiskivinnuni.

Taka vit skip niðanfyri 3.000 tons, vísa tølini, at í miðal 9,9 av hvørjum 1000 siglandi eru fyri skaðum og við skipum, sum eru størri enn 3.000 tons, er talið 6,7 í miðal fyri hvørji 1000 sjófólk.

Ein av teimum, sum fylgir væl við, hvussu gongur á hesum øki í fiskivinnuni, er Mogens Nielsen, stjóri í Fiskeriets Arbejdsmiljøråd, og hann ber fiskimonnum stórt rós.

- Fiskimenn taka trygdina í stórum álvara, og tað eru ikki onnur enn fiskimenninir sjálvir, sum taka sær av trygdini umborð á fiskiskipunum, sigur hann.

Tølini yvir arbeiðsvanlukkur umborð á fiskiskipum eru fallin í stórum stigum seinastu fýra árini..

Í 2001 og 2002 var talið av álvarsligum arbeiðsvanlukkum umborð á fiskiskipum 53. Í 2003 minkaði tað niður í 46, og í 2004 var talið 30.

Í 2005 vóru danir niðri á 27 arbeiðsvanlukkum fyri hvørjar 1000 fiskimenn – og í 2006 var talið 24.

Metstóra minkingin var í 2007, tá talið av álvarsligum arbeiðsvanlukkum umborð á donskum fiskiskipum bert var 14.

Mogens Nielsen er sannførdur um, at ein orsøk til minkingina er trygdarskeiðið, sum tekur tríggjar vikur, sum yngra ættarliðið tekur, áðrenn lagt verður út á hav.